

2024/25. tanév

Intézet neve: DE Sporttudományi Koordinációs Intézet

Szak megnevezése: Gyógytestnevelő osztatlan tanárszak

Tagozat: nappali

Specializáció megnevezése: nincs

Félév: 2.

Tantárgy neve, Neptun-kódja: Gyógypedagógiai alapismeretek II., GYTGA_0002

Tantárgy óraszám: 2

Kreditértéke: 2

A tantárgy előkövetelménye: Gyógypedagógiai alapismeretek I., GYTGA_0001

1. A KURZUS OKTATÓI: BORZA BEÁTA

2. A KURZUS CÉLJA:

Bevezető jellegű, alapozó ismeretek közvetítése az akadályozott, sérült és sajátos nevelési igényű gyermekek csoportjairól, különböző típusairól, a gyógypedagógia tevékenységi területéhez tartozó fogyatékosági csoportokról, melyek elősegítik a gyógypedagógia területén történő eligazodást, biztosítja az akadályozottsággal élők megismerését, a velük kapcsolatos attitűd alakítását. A tantárgy ismeretet nyújt: - a gyógypedagógiai alapfogalmakról; a gyógypedagógia fejlődéséről, a fogyatékosok nevelésről-oktatásról, a fogyatékosok esélyegyenlőségének biztosításáról a kezdetektől napjainkig; - a fogyatékosági főcsoportok (értelmi-, mozgásszervi-, érzékszervi (hallás, látás)-, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők jellemző jegyeiről; - a sajátos nevelési igényű gyermekek eredményes fejlesztését segítő módszerekről, eszközökről, melyek a pedagógiai munka tervezéséhez, szervezéséhez alapvetően szükségesek. Kiindulási pontot ad a gyógytestnevelés, a fizikai aktivitás gyógypedagógiai alkalmazásához.

3. A KURZUS ÜTEMEZÉSE, TANANYAGA

időpont	téma	megjegyzés
1.	Értelmi fogyatékos fogalma, csoportjai. A tanulásban akadályozottság fogalma, jellemzői. A tanulásban akadályozottak fejlődése. A tanulásban akadályozottak nevelésének-oktatásának jellemzői. A tanulásban akadályozott gyermekek egyéni életútja. Önálló életvitel lehetőségei a tanulásban akadályozottak körében.	
2.	Értelmi fogyatékos fogalma, csoportjai. Az értelmileg akadályozottság	

	<p>fogalma, jellemzői. Az értelmileg akadályozottak fejlődése. Az értelmileg akadályozottak nevelésének-oktatásának jellemzői. Az értelmileg akadályozott gyermekek egyéni életútja, gondozásuk speciális feladatai.</p>	
3.	<p>A látásfogyatékos fogalma, okai, csoportjai. A látásfogyatékosok nevelése, oktatása, fejlesztése, speciális taneszközei, eszközei. A látásfogyatékos gyermekek egyéni életútja.</p>	
4.	<p>A hallásfogyatékos fogalma, okai, csoportjai. A hallásfogyatékosok képességeinek jellemzői. A hallásfogyatékosok beszéde, a jelbeszéd jelentősége. A hallásfogyatékosok nevelése, oktatása, fejlesztése, speciális taneszközei, eszközei. A hallásfogyatékos gyermekek egyéni életútja.</p>	
5.	<p>A mozgásfogyatékos fogalma, csoportjai, jellemzői. A mozgásfogyatékosok nevelése, oktatása, fejlesztése, speciális taneszközei, eszközei. A mozgásfogyatékos gyermekek egyéni életútja.</p>	
6.	<p>A beszédfogyatékos fogalma, csoportjai, jellemzői. A beszéd-sérülés hatása a személyiségfejlődésre. A beszédfogyatékosok nevelése, oktatása, fejlesztése, speciális taneszközei, eszközei. A beszédfogyatékos gyermekek egyéni életútja.</p>	
7.	<p>Az autizmus spektrumzavar fogalma, kóroktana, kritériumai, nevelésük, oktatásuk főbb jellemzői. Az autizmus spektrumzavar kognitív pszichológiai háttere, sajátosságai. A protetikus környezet fogalma, eszközei, módszerei. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek egyéni életútja.</p>	
8.	<p>Tavaszi szünet</p>	
9.	<p>Az egyéb pszichés fejlődési zavar - súlyos tanulási zavar fogalma: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia tünetei, nevelésük, oktatásuk jellemzői. A Meixner - módszer (prevenció és reedukáció) sajátosságai. A Dékány-éle diszkalkulia terápia sajátosságai. Az egyéb pszichés fejlődési zavar - aktivitás és a figyelem zavar fogalma. A hiperaktivitás, a figyelemzavar és az impulzivitás fogalmak, jellemző tünetei. Az aktivitás és figyelemzavarral küzdő gyermekek nevelése, oktatása, beilleszkedésük sajátosságai.</p>	
10.	<p>Az egyéb pszichés fejlődési zavar – magatartásszabályozási zavar fogalma. A magatartási zavar jellemző tünetei. A magatartási zavarral küzdő gyermekek nevelése, oktatása, beilleszkedésük sajátosságai.</p>	
11.	<p>A súlyos halmozott fogyatékos fogalma, okai, nevelésük, gondozásuk főbb jellemzői. A fejlesztő nevelés - oktatás, gondozás területei, alapelvei. Az AAK-s módszerek eszközei, sajátosságai. A Snoezelen terápia eszközei, sajátosságai.</p>	

12.	A Könnyen Érthető Kommunikáció fogalma, formái, sajátosságai. A fogyatékosok érdekvédelmi szervezeteinek feladatai. Fogyatékosok a munka világában.	
13.	Érzékenyítés: Intézménylátogatás egy gyógypedagógiai intézményben	
14.	Fogyatékosok a filmművészetben: Filmelemzés, csoportos megvitatás Szóbeli vizsga: tanult témakörök mentén	

4. FÉLÉVKÖZI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

Az órák rendszeres látogatása, azokon aktív részvétel.

5. ÉRTÉKELÉS MÓDJA :

A tantárgyat gyakorlati jegy zárja.

Az értékelés előfeltétele a munkakövetelmények hiánytalan teljesítése.

A tantárgy végső érdemjegye az értékelés eredményéből tevődik össze (100%-ban):

- szóbeli számonkérés

jeles: 90%-tól, jó: 75%-tól, közepes: 60%-tól, elégséges: 50%-tól; 50% alatt elégtelen

6. KÖTELEZŐ IRODALOM

1. Illyés S. (szerk.) (2000): Gyógypedagógiai alapismeretek. ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest. ISBN: 963-7155-28-7
2. Gordosné Sz. A. (2004): Bevezető általános gyógypedagógiai ismeretek. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

7. AJÁNLOTT IRODALOM

1. Gordosné Sz. A. (szerk.) (2004): Gyógyító pedagógia. Nevelés és terápia. Medicina, Budapest.
2. Kálmán Zs. - Könczei Gy. (2002): A Taigetosztól az esélyegyenlőségig. Osiris, Budapest.

8. EGYÉB INFORMÁCIÓK

Az oktató elérhetősége: borza.beata@ped.unideb.hu

Debrecen, 2026. február 1.

Borza Beáta

A kurzussal és a követelmények teljesítésével kapcsolatos kérdésekben a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata, valamint a Debreceni Egyetem Etikai Kódexe az irányadók.